

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.	Egészévre	8 kor.
Fél évre	4 .	Egyes szám ára	20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Jogközség megszüntetéseért.

Negyedfél évtized előtt szervezték a petrozsényi körjegyzőséget, mely Petrozsény és Livazény községek adminisztrációját harmincz évig vezette. Ekkor Petrozsény nagyközséggé alakult s Livazénytől külön válva most önállóan intézi a törvényi korlátai között saját belügyeit s önjelölését fedezi a közigazgatás költségeit.

Ez az átalakulás Petrozsény rohamos fejlődésének természetes folyamata, melynek létrejöttével szükségképp megszünt az együtartozás, a fenállott közösség minden tekintetben.

Legalább — így kellene lennie. — A különválásakor megtörtént a földrajzi rendezés, szétosztatták a községeket külön-külön érdeklő hivatalos iratok stb.

Elválakoztunk békeséggel.

Mindegyik község megkapta a magáét, csak a közös vásár- és piacartartási jog kérdése maradt rendezetlenül.

Petrozsény község képviselőtestülete, ebből a jogközségből származó visszás helyzetet is elenyésztetni óhajtván, a kölcsönös érdekek sérelme nélkül ezt a kérdést is rendezni szándékozik, de Livazény község közönsége határozottan ragaszkodik a jogközség fentartásához, melynek megszüntetését egyebek között azzal indokolja Petrozsény község közönsége, hogy földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter a 19746/877. számú engedélyokmány s annak határozott rendelkezése szerint: — „Livazény és Petrozsény összeépült községeknél” — engedte meg, hogy évenként május

hó 15-én és október hó 15-én — az országos, — és minden szombaton hetivásárokat tarthassanak.

Az engedélyokmányban említett „Livazény és Petrozsény összeépült község” nem létezik. A politikai szervezet és ebből kifolyólag a földrajzi alakulás a két községnek ekkénti szervezetét s megjelölését elenyésztette. Ez az „összeépült” két község tehát, mint ilyen nincs többé.

Petrozsény autonom szervezettel bíró önálló nagyközség lett s Livazény — Aninosza A.-B.-Iszkrony szomszédos kisközséggel — külön körjegyzőséggé alakult. — Petrozsény azóta Hunyadvármegyének legnépesebb és legnagyobb forgalmu községévé fejlődött és nemcsak a Zsilvölgynek, hanem a Hátszegtől délkelet felé eső határvégvidéknek is kereskedelmi, gazdasági, ipari, általán forgalmi központja lett. A vásártartási jog tekintetében azonban jogilag a régi állapot áll fenn, holott azon indokok, melyek a két község részére történt adományozást annak idején érthetővé tették, ma már szintén elenyésztettek. A vásártartási jog engedélyezésekor ugyanis Petrozsény községnek ugynevezett Máleántúli része Livazény község belterületét képezte s mint bányatelepnek ez a része birt községi jelleggel és a két község: Livazény és Petrozsény együtt képeztek egy körjegyzőséget. A politikai szervezetnek ez a kerete azonban szűknek bizonyult, Petrozsény rohamos fejlődése folytán és a 4—5 év előtt bekövetkezett különválás alkalmával Livazény községnek a Maleapatak melletti községi jellegű része közigazgatásilag és területileg Petrozsényhez esatoltatott. Ez

a szervezkedés oly helyzetet teremtett, mely a vásártartási jog kérdésének tisztázását, rendezését is szükségképp maga után vonja, amennyiben Livazény és Petrozsénynek belterületi jelleggel bíró beépített része ma már, együttesen képezi Petrozsény község belterületét, ahol a vásártartási jog elhelyezése óta a heti piacok és országos vásárok tartatnak, míg Livazény község lakóházai az egész határterületen szétszórta építvék és az egész község területén piac és országos vásár nincsen és nem is volt soha. Daczára annak Livazény község a vásártartási engedélyokmány alapján jogot tart a vásárvédelem feleréséhez anélkül, hogy a vásártér berendezésének, a piactér rendezésének s tisztántartásának költségeihez hozzájárulna. És ez a körülmény oly viszás helyzetet teremtett, mely csakis azáltal lenne orvosolható, ha a vásártartási jogra nézve fennálló község meg lenne szüntetve. Azok az indokok, melyek 26 év előtt a vásártartási jognak a két község részére történt adományozását akdatolták ma, illetőleg a különválás, vagyis Petrozsénynek önálló nagy községgé szervezkedése óta ezen község forgalmára, fejlődésére és egyéb érdekeire való tekintettel fokozott mértékben fennállanak és így a vásártartási jog megszerzéséhez való igénye Petrozsény községnek annál is inkább indokolt, mert a jogközségből hátrányok és zavarok keletkeznek.

Az állategészségügyi törvény és ennek végrehajtása tárgyában kiadott utasítás követelményének megfelelő állatvásártér megszerzése s berendezése Petrozsény község közönségére érzékeny terhet rótt; ezenkívül két piactér vásárlása 13600 kor.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCZÁJA.

Könyörgés.

Sötét éjre kelve, ha pirkad a hajnal
Téged köszönt fészken a csalogány dallal
Én édes Istenem!
Falelél zúgása, szellő susogása,
Az örök természet szent, örök fohásza:
— Uram! Te légy velem!

Csillagtalan, csöndes, néma éjszakákon,
A midőn elhalgat minden a világon
Én édes Istenem!
Szent zsámfolyd előtt leborulva térdre,
Hozzád fohászodom irgalmatat kérve:
— Uram! Te légy velem!

Ha a bánat könnyje csörgedez szememből,
Boldogság virága kihervad szívemből
Én édes Istenem!
Bárha könnyjeimtől oltárod nem látom,
Enyhítő balzsamért nevedet kiáltom:
— Uram! Te légy velem!

Ha már megívtam a balszerencse harcát,
Mosolyogva felém a sors fordítja arcát,
Én édes Istenem!

Forgandó szerencse játszi kényére hagy,
Az örökkön való egyedül csak te vagy!
— Uram! Te légy velem!

S ha majd elérek a halál éjjelére,
Letesznek, lezárnak hideg ür ölébe,
— Uram! Te légy velem!
Hívseges szolgádat kárhozatra ne hagyj,
Testemnek nyugvást, lelkemnek üdvöt adj
Én édes Istenem!

A vén leány tavasza.

Ez volt az első tavasz, amely a Bella kisasszony nyugodt, alvó lelkében némi hullámokat vert.

Egy kicsit későn jött és érthetetlen is volt, hogy ő, aki eddig csak mosolygott a költők rajongó, illatszomjas, tavaszi strófáin, most valósággal érezni kezdi öregedő szívében a forrongást, vágyságot, s azt a sokat gunyolt és mégis hatalmas erőt, amit magában rejt egy áprilisi, csodálatosan tiszta, nyugodt, langyos alkonyat.

Csak egyedül volt otthon; a fivére sétálni ment az asszonyával, s a két kicsit is magukkal vitték. Ő odaült a nyitott ablakhoz, s a könyökére támaszkodva, nézett kifelé; nem a falut nézte, mert az üres volt és kihalt, mintha ezek a kenyér után futkosó, hétköznapi apró emberek nem értenék meg az ébredő természet édes muzsikáját. Egy-egy kedvetlen, fáradt paraszt ember haladt haza a munkából, gyöngye porfelhőt verve föl az utcaközépén, aztán újra csönd lett.

Bella kisasszonynak eszébe jutott, hogy folytatnia kellene a megkezdett angol regényfordítását, aztán homályosan az is átfutott az agyán, hogy a színművéből csak az utolsó két jelenet hiányzik még, azt meg kellene írni. Az alkalom pompás, a gyermeklárma nem zavarja s a háztartás is ad egy kevés pihenőt. De tudja Isten; a szellő, ahogyan simogatta homlokát, még a kis keriből felszálló erős jácint-illat egész elbódították, hogy tán erővel se tudott volna elmozdulni az ablaktól.

Eddig ez soha se történt, mert Bella kisasszony, a pedáns, józan vén leány — mint mondom — gyűlölte az álmodozást és kicsinyléssel dobta félre naiv poéták áradozó, tavaszi verseit. S ha csak egy pernyi szabad ideje akadt, nekifeküdt a bátyja zöld posztóval bevont íróasztalának s fordította a titokzatos angol s igazító francia regényeket.

Már egész halmaz hevert a fiókjában készen, köztük néhány komolyabb munka is, mert Bella kisasszony sokat tanult és sokat gondolkodott; az egész élete úgy szólván ebbe telt elt. . . Már mint gyermek komoly volt; aranyos haját simán, minden cifraság nélkül fésülte hátra s az ajka csak ritkán mosolygott és akkor is olyan bizonytalanul révedezve.

Mint felnőtt leány, már csak szomorúságban volt része s ekkor a mosoly is feledésbe ment. Egyszerre olyan nagyon-nagyon szegény lett; elvesztette az édes anyját, az otthonát, s hogy a fivére házához került, eleinte a szívébe vágott egy-egy szó, tekintet vagy talán egy else gondolt gondolat.

Pedig hát szerették; az asszony sokszor nógatta vidámságra, csalta magával mulatozó fiatalok közé. A gyerekek a nyakába akaszkodtak s a kis leány piros

költségbe került, mely terhek viseléséhez Livazény község egy fillérrel sem járult. Meghozta Petrozsény község ezt az áldozatot nemcsak a község kötelékébe tartozó lakosainak, hanem az egész nagy kiterjedésű, népes vidék fogyasztó és termelő közönségének érdekében is. És midőn ily messze-menő anyagi áldozatot hoz, nem lehet jogosulatlan ama kérelme, hogy a vásár és piactartási jog gyakorlásából eredő jövedelemmel anyagi képessége fokoztassék.

Nemcsak mint az állami és törvényhatósági közigazgatás közvetítője, hanem, mint a magyar nemzeti eszme védőjére, terjesztőjére is nagy feladatok teljesítése vár Petrozsény községre és így minden erőforrás, amely képességét fokozza, közigazgatási és állampolitikai szempontból jelentőséggel bír.

Ha Livazény kisközség a változott viszonyok daczára a közösen engedélyezett joggal élni kíván, arra nézve Petrozsény község közönsége észrevételt nem tesz. És csak azt óhajtja, hogy Petrozsény község részére a közösen adományozott vásár és piactartási jog alapján 27 év óta május hó 15-én és október hó 15-én tartott országos és minden pénteken tartott hetivásár tartására nézve önállóan nyerjen jogosítványt. (Szombatról péntekre miniszteri engedéllyel lehet a hetipiaczok átválttatva.)

Miután a Livazény és Petrozsény összeépült községek részére 27 év előtt engedélyezett vásártartási joggal Petrozsény élni nem kíván, nem okozhat jogséremlhet Livazény községnek, ha a multra nézve támasztható igényének, kielégítése után Petrozsény önállóan nyer a vásár és piactartásra engedélyt.

Nem tesz észrevételt Petrozsény az ellen, ha Livazény külön jogosítvány alapján a saját területén országos vásárokat s heti piaczokat tart.

Petrozsény községnek a jogközösség megszüntetésére vonatkozó felterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter nyilatkozatra hívta fel Livazény község közönségét s széles körben nyilvánul az érdeklődés Livazény község álláspontjának megismerésére nézve.

Vérgőz román katonák.

Különböző variációban közölték a hírlapok a magyar-román határszélen f. hó 8-án előfordult durva merényletet, melyet részeg román katonák követtek el s szemtanuk elbeszélése és a megejtett helyszíni vizsgálat szerint így történt:

nyelvecséjével hízogó cica módjára nyalta-falta hervadt arcát, de ő gyöngéden lerázta magáról s bebújt a kis disztelen, csendes szobájába inni. És rótt a lázas fejfel, forrongó lélekkel a süti betűket a fehér papíron.

Csak inni, inni! Minél többet, minél gyorsabban!

Ilyenkor elfeledte a környezetét, a szomorúságát, mindenit... a szeméi ragyogók lettek s szegény, becsületes arca egész belepirult a sietésbe. Ugy tetszett, mint ha félne; hogy a gondolatok, a tarkaszárnyu játszi pillangók elröppennek, ha hirtelen meg nem fogja őket. Sokszor megesett pedig, hogy a himporuk is ottragadt az ujján s mire leírta, már hiányzott a csillogás. Ilyenkor szinte kétségbeesve kereste a szavakat.

A szépirodalmi lap, amelyik hétről-hétre hozta a regényét, hol eredetű, hol fordítást, ott pihent diszkótesben a kis munka asztalán s ha nagyon sívár volt a világ s az élet nagyon szomorú, ebből merített magának vigasztalást, erőt, gyönyörűséget.

... A betű, mely a maga kicsiségében egy egész mindenség hatalmát hordja, melynek fekete színéből a szívrágy, a forrongó élet minden ragyogása árad ki!

Ez volt az ő ifjúsága, az ő szerelme, az ő ura, az ő mindene!

Kiinn egyre sötétebb lett az este s Bella kisasszony hosszankodva érezte, hogy most egy vonást se tudna írni, hogy nem tudna elmozdulni arról a helyről, sőt talán a szemét se tudná levenni az ürességről, amit mereven nézett a távolban.

A Pollacsek és Scheiber-féle csimpai fűrésztelep munkásai és a petrillai juhászok, mindannyian magyar honossága románok, a gör. kel. vallás szerinti Szt. János napi ünnepet rendeztek a határszélen a Pojana Mújéri havason. Erre ájtottak román állampolgárok is és a határrendőri szolgálatot teljesítő román katonák, és a legnagyobb egyetértésben együtt mulattak. Délután 6 órakor a román katonai különítmény parancsnoka, egy ittas állapotban levő őrmester, a román honosoknak és katonáknak megparancsolta, hogy térjenek vissza a határon, mire a románok átmentek a határon. Sokaig tartott a küzdelem, mert a mulatózók mindkét részről alaposan be voltak rugva s furulyaszó mellett táncoltak. Tánc közben egyik petrillai juhász meglökött egy román katonát, ki az illetőt arcul ütötte s aztán megragadták és átvitték román területre. Két csendőr Szvoboda Vincze és Keller István, kik a csimpai őrsről szolgálati tételle voltak kivezényelve a 203. B. szamu határdombon állást foglalva kérték az ok nélkül letartóztatott szabadonbocsátását. A parancsnok áthívta a csendőroket tanácskozássra s midőn ezek áttértek, a parancsnok intésére a katonák a csendőroket orvul megröhták, lefegyverezték és megkötözték. A magyar honosok az elfogottak szabadonbocsátását követelték és fenyegető állást elfoglalva a román határra mentek. Ekkor vezényelt a parancsnok sortűzet, miközben egy halálosan megsebesülve pár óra múlva meghalt, egy másik altesten súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesült.

A magyar-román határszélen szombaton történtekről a belügyminiszter már e hó 9-én is jelentést kapott a csendőrségtől és Hunyadvármegye alispánjától; egy-szersmind arról is értesült, hogy a legerélyesebb vizsgálatot minden irányban megindították. A miniszteriumban azonnal intézkedtek a vizsgálatnak a legnagyobb eréllyel és gyorsasággal való befejezésére, valamint a fogvatartott magyar csendőroket szabadonbocsátása érdekében való diplomáciai lépések megtétele végett.

Ballo százados, a dévai csendőrszárny parancsnoka, Janza Vazul petrozsényi h. főszolgabíróval másnap kiszálltak a helyszínre s megállapították a fenti tény állást. E közben a román katonák beszállították megkötözve a magyar csendőroket és a petrillai juhászt Tirgu-Jiuba, honnan csak szerdán bocsájtották őket szabadon.

Sajátságos, hogy a román hatóság részéről napokig senki sem szállott ki a helyszínre az ügyállás megvizsgálása végett.

Különös megjegyzendőnek tartjuk, hogy a határszeli szolgálatot teljesítő román katonák között a leg-szívélyesebb érintkezés áll fenn s így csimpai két csendőr legtávolabbról sem sejtette, hogy midőn az ok nélkül áthurezolt petrillai juhász elbocsájtása végett barátságosan szót emöltek, őket orvul megtámadják, lefegyverezték s letartóztatassák.

Hányszor meglehetett volna a mi csendőreink s pénzügyőreink a román katonákkal, a kik magyar területre ájtóznak.

Reméljük, hogy a részeg román katonák brutálitása meg lesz torolva.

Vidéki levelezés.

Kimpulujnyág, 1905. júl. 14.

Tek. Szerkesztő ur!

Elismerem, hogy Hunyadvármegyében a törvényhatósági utak kitünően vannak gondozva. A községi utakat nem ismerem, egynek kivételével, de ez aztán olyan mizerábilis, hogy kénytelen vagyok a nyilvánosság előtt szóvá tenni. Ez az ugynevezett Urikány-Kimpulujnyági határut, melynek járhatóvá tétele érdekében már minden uton és módon megtették az érdekeltek a szükségesnek mutatkozott lépéseket, de — fájdalom — eredménytelenül s azok, akiknek nem irigylendő osztályrészül juttatta a sors azt a kényszerűséget, hogy azon a községi viczinális utnak gunyolt veszélyes helyen közlekedjenek, legjobb lesz, ha addig kisémozdulnak tüzhelyüktől, míg a kormányozható léghajó nem közvetíti a közlekedést, mert azzal még nem biztosították az életüket, ha utraindulás előtt elkészítették a végrendeletüket.

Annyi baleset után, ami az említett uton legutóbb előfordult, nem csoda, ha az érdekeltek annyira el vannak keseredve, hogy a jogos panasz orvoslására hivattott tényezőkhöz sem könyörögnek már, mert eddig minden rimázkodásuk kárba veszett.

Pedig nem titok, hogy nem régen Balló Rezső csendőr százados azon az uton a topliczai hidról szekeresről a Zsilybe zuhant; hogy Berinde István kimpulujnyági lelkész a Valea de Peste hidról gabán szekérrel a mélységbe esett; ugyan ő folyó hó 12-én Lupénybe hajtva Baruch Rudolf és Smilovits Fánival együtt szekeresről, lovastól a Zsilybe esett s nem kis sérülések árán mentették meg életüket; Fischer Lipót volt itteni járási orvos szintén szekérről fordult le a mélységbe; Csimploner Constantin a veszélyes uton szenvedett sérülés következtében hónapokig feküdt s egész életén át viselni fogja a zúzódások következményeit; a postakocsi már többször befordult a Zsily folyóba, vagy más partkba s olykor-olykor nem közlekedhet; Dinya Ávrám urikányi lakosnak a Zsilyba esett lovait elsodorta a vízár s maga is életveszélyesen sérült meg.

A már eddig előfordult balesetek intőpéldául szolgálhatnak arra nézve, hogy illetékes helyen nem volna szabad közönyösen nézni azt a veszélyt, melynek az említett meredek és lejtős uton, különösen pedig a rozoga hidakon az arrajárok személybiztonsága s anyagi érdeke ki van téve.

Midőn az illetékes hatóság figyelmét a türhetlen állapotra ezután is felhívni kötelességnek tartom, egy nagy vidék orvoslást váró bajának enyhítése lebeg előttem. Bár ne lenne felszólalásom pusztába kiáltó szó.

r. l.

KÜLÖNFÉLÉK.

Lapunk m. t. olvasóihoz!

Nagy Miklós ur lapunk szerkesztésétől viszsza-lépve, hálás köszönetemet nyilvánítom három és fél évi önzetlen működéséért.

jános bogárnál, csak egy ok, egyetlenegy cél van, amiért élni érdemes, a szerelem!

És im a józan, okos, cinikus vénkisasszony e forrongó aprilisi estén, az egyedülvalóság órájában kitérta a két esontos karját s azután odaszorította lefolyt, asszonyi gyönyöröket sohasem élvezett keblére, mintha valakinek; egy szerelmes, szonjas férfinak simogató kezét szorítaná oda, hogy fáj, szinte belesajdul! S a könyvek, a késő ébredés rettenetes könyvei egyenkint peregetek végig az arcán...

Ekkor jöttek hazafelé a sétáról s Bella kisasszony elszoruló szívvel nézte a két alak összefolyó körvonalait. Ah igen; azok élvezettel szívták az üde levegőt s keresték egymás szemében a tavaszt!

Az ő lelkét meg az irigység borzongatta s talán a tehetetlen gyűlölet, amint a két keze öklöbe szorult. Neki soha, sohasé lesz tavasza, az ő lelkére nem veti hullámai a gyönyör!

A két kicsi versenyezve futott hazafelé s a publi, ahogy megpillantotta az ablakban a szürkülő fejet, már messziről kiáltott.

— Bella néni, vacsorát! Éhesek vagyunk! És ő megtörülve égő szeméit, lehajtott fejjel, rezignáltan indult az éléskamra felé — csörpette a hatalmas kulcsokat — hogy elkészítse a gyerekeknek a vacsorakávé.

A. N.

Egyidejűleg jelentem, hogy kérelmemre volt szíves Zádory Károly ur bokros elfoglaltatása daczára, a lapunk által szolgált fontos kulturális és nemzeti ügy érdekében egy nappal a jelen szám megjelenése előtt a „P. és V.” szerkesztését ideiglenesen elvállalni.

Figuli Antal,

a „P. és V.” kiadótulajdonosa.

— **Személyi hír.** Pogány Béla, vármegyénk alispánja folyó hó 12-étől kezdődőleg egészségének helyreállítására cseljából négy, esetleg hat heti szabadságot vett igénybe. Távollétének ideje alatt Csulay Lajos főjegyző fogja helyettesíteni.

— **Bucsjárás Lupényba.** A vallásos életnek és hitbuzgalomnak szép megnyilvánulásai azok a bucsujárások, melyeket a róm. kath. hívek minden évben júl. 16-án Kármelhegyi Boldogasszony napján rendezni szokott. Az idén tekintettel arra, hogy 16-ika vasárnapra esik, szombaton indultak el, a reggel 7 órakor tartott szentmise buzgó meghallgatása után. Zászlóerdők között, a megváltás szent jele a kereszt vezetése alatt indult meg utcáinkon az áhítatos menet. Csakhamar felhangzott a szűz Anya neve és magasztáló éneke. Az édes bus dallam akkordjai a csendes szellő szárnyán repülve eljutottak szobáinkba s úgy éreztük nemcsak oda, de ami közönyös hideg szíveinkbe is. És talán önkénytelenül talán nem is tudva róla ismétljük a bucsusok énekét: Boldogasszony Anyánk Régi nagy Pátronánk... ne feledkezzél meg szegény magyarokról.

— **Magas vendégek** érkeznek ma szombaton este Petrozsénybe gróf Toldalagi Samu plébános látogatására. Odeschalchi Anna hercegnő, Teleki Ádámné grófné, Toldalagi Lászlóné gyófné, Pejacevich Endre gróf, Teleki Samu gróf, Teleki Géza gróf, Bánffy Zoltán báró, Kállay Zoltán főispán, Bedőházy János országgyűlési képviselő stb.

A mint tudomásunkra jutott a főrangú vendégek nem mulasztják el az alkalmat Petrozsény és környékének megismerésére. Tervbe van véve a Boli barlang és Szurdok csodás szépségének megtekintése is.

Örömmel vesszük tudomást a főrangú látogatók jöveteléről, előre számítva arra, hogy kellemes emlékek távoznak Zsilvölgyéből és különösen Petrozsényből, melynek vidéke érdekesség, valódi természeti szépség tekintetében bátran kiállja a versenyt az oly gyakran látogatott és feldicsért külföldi kiránduló helyekkel.

— **Köszönetnyilvánítás.** A lupényi ifjúsági egyesület június hó 25-én d. u. 4 órakor kezdődőleg tartotta meg záróünnepélyét. Ünnepély után az ifjak oszonnát kaptak és zenésző mellett vígan mulattak este 8 óráig. Az ifjúságot ezen meglepetésben az egyesületnek a közügyek iránt minden áldozatra kész elnöke, Krizkó B. bányaigazgató és szeretetre méltó neje közbenjárására, a következők részesítették kegyes adományaikkal: Krizkó Bohus 20 kor., Blau Jenő 2 kor., Hercsuth G. 1 kor., Szalánczy Zoltán 2 kor., Schusztér István 1 K., Wirth Rezső 1 kor., Reck Antal 1 kor., Windt József 1 kor., Florla Szabin 1 kor., Zoltán Arthur 2 korona, Dr. Kálmán János 2 kor., Csicsely András 1 korona, Vitkó Kornél 2 kor., Schwemhammer István 2 kor., Dr. Kaczander J. 2 kor., Grausam József 2 kor., Janosó Lajos 1 kor., Burger Lipót 1 kor., Lichtenstein S. 2 kor., Bertha Kálmán 1 kor., Strifler Ferencz 1 kor., Klein Jakab 1 kor., Lázár Lajos 1 kor., Pietsch István 1 kor., Gaál Pál 1 kor., Petrilla Parthén 1 korona, Schwartz Zsiga 1 kor. Összesen 55 korona. Az adakozóknak úgy áldozatkészségükért, valamint, hogy megjelenésükkel az ünnepi hangulatot emelni szívesek voltak, Vitkó Kornél úrnak pedig, ki a gyűjtést eszközölni szíves volt, köszönetet mond.

Lupény, 1905. július hó 5-én.

Sztojka Béla,

áll. ig. tanító, mint az ifjúsági egyesület igazgatója.

— **Diák multság.** A Petrozsényben időző egyetemi hallgatók és középiskolai felsőosztályú tanulók úgy az idén is mint minden évben f. hó 22-én hangversennyel egybekötött táncestélyt rendeznek. — A meghívók már szét küldettek, ki tévedésből nem kapott volna és arra igényt tart forduljon a Rendezőséghez (a gimnáziumban.)

— **A Petrozsényi és Járasi Ipartestület 1905. évi július hó 23-án d. u. 3 órakor,** de ha a tagok kellő számban nem jelennek meg, tekintet nélkül a megjelent tagok számára július hó 30-án d. u. 3 órakor az ipartestület helyiségében rendes évi választó-ülést tart, melynek egyedüli tárgya: a békéltető bizottság 16 segédtagjának megválasztása.

— **Építkezés Petrozsényben.** Jól esik szemlélni azokat a nagyobb szabású építkezéseket, melyek befejezetlenül is már díszre szolgálnak községünknek. Első helyen áll ezek között a bányatársulat palotája a Kossuth Lajos téren. Ez az építészeti remek mű bármely nagy városnak díszre szolgálna s építésével már annyira előre haladtak, hogy jövő szombaton megtartják a szokásos bokréta ünnepet. Ebbe a magas emeletes épületbe lesz a Kaszinó, a társulati vendégszobák, a kávéház és vendéglő, továbbá hangverseny és táncsterem. Sternberg Bertalan építési vállalkozó nagy ambícióval viszi keresztül a Fleischer budapesti műépítész mesterleg konzipált remek tervét. A bokréta ünnepen a bányatársulat központi igazgatósága is képviselve lesz. A Mátyás utcában már tetőalá került Szokol Miklós impozáns emeletes háza, melybe a gymnasiumi internatus lesz elhelyezve. Krausz József izléses, szép emeletes háza a Kossuth L. utcának díszre szolgál, szomszédságában Peck Mártonné és Ranezinger Vilmos emeletes házara, már kezdik felrakni a gerendákat. Ezek az új épületek Ifj. Tassy Lajos és Tóth Sándor építőmesterek szak tudását dicsérik.

— **Lövöldözés dinamittal.** A legnagyobb ellenőrzés és szigorú tilalom daczára minduntalan lövöldöznek dinamittal Petrozsényben. F. hó 10-én este Weiszmar bányatisztviselő Lévai és Kovács aninoszai tanítók közelében a gör. kel. templom mellett robbant fel egy dinamitpatron, minek folytán a nevezettek megsérültek. A vizsgálat szigoruan foly, de a tettest még nem sikerült kipuhatolni.

— **Betörés.** Pénteken éjjel Weisz Rezső ruha és divatárú kereskedésébe az utczafeleli ajtófülöt lévő félablak vasát kifeszítve behatoltak s az üzletből nagyobb mennyiségű férfiruhát s a kézi pénztárból 90 korona készpénzt elvittek. A betörésnek csak az üzletnyitáskor jöttek nyomára. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást, de eddig nem sikerült a tetteseket kinyomozni, mindössze azt állapították meg, hogy a bemászásnál használt s ott kapott rövid létrát tettesek a pályaudvarból hozták el.

— **Tettenért betörők.** Szászner Bernát petrozsényi kereskedő házában a Kossuth Lajos utcában f. hó 14-én éjjel két tolvaj a kerten át behatolt az udvaron lévő pince helyiségbe, melynek ajtaját feltörték s nagyobb mennyiségű zsírt, szalonát, turót s egyéb élelmi czikkeket kihordtak az udvarba. Már indultak a zsákmánnyal, midőn a szomszéd udvarból Eder Ottó asztalos egyik segédje észrevette, zajt ütött s utját állta a betörőknek, de azoknak mégis sikerült elmenekülni s egy oldal szalonát elemelni. A csendőrség nyomozza az eddig ismeretlen tetteseket.

— **Pénzhamisítók Petrillán.** Két cigány ismeretlen egyén állitolg több kisbirtokosnál Petrillán kinalgatva pénzhamisító gépeiket, végül rá akadtak egy Tesken Juon nevű parasztra ki 100 korona vételár mellett meg is vette a gépet, másnap aztán ugyanazon tolvajok megjelentek a vevőnél és újból 100 koronát kért különben feljelentik őt a csendőrségen pénzhamisítás miatt, e közben Tesken egyik rokona Popa Petru Voilean petrozsényi gör. kel. kántor arra vetődött és magtudván a dolgot feljelentést tett s a tolvaj pénzhamisítókat letartoztatták. A készüklő tulajdonképen 3 rézkarika s éppen nem alkalmas pénzhamisításra.

— **Villámcsapás.** A mult szombati nagy zápor az egész Zsilvölgyben felduzzasztotta a patakokat annyira, hogy a hirtelen keletkezett vízár több helyen elsodorta, a bűriket s megrongálta az utakat. Petrozsény főutcáján több üzletbe befolyt a szennyes áradat. Vulkanban legnagyobb volt a dörgés és villámlás, sőt Hodán Gyula bányafelőr házába be is csapott a villám. Eppen délben hatalmasan zuhogott, mintha öntötték volna felülről a vizet. Óriási dördülés rázkódtatta meg a levegőt s a villám a ház végén kimagasló disztnénybe csapott, belül a tetőzet gerendáin le a konyhába hatolt messzire eldobva az ablak darabokra tört vasrácsait, innen szabályos gömbölyű pár centiméteres átmérőjű lyukat ütve két szobán át a harmadikban egy nagy fali tükröt oly apróra szerte zuzott, hogy az üveg szálánkat is alig lehetett megtalálni s aztán a falon kis lyukat törve a másik végén kiment. A villám nem gyújtott egyéb kárt sem tett, de a házbelieket nagyon megrémítette, sőt Hodán Gyuláné ágybafekvő beteg lett. A konyhában volt az egész család, sőt a vihar elől bemenekült egy pár ács is. Ezeket a légrázkódás földre dobta, de szerencsére nagyobb baj nem történt.

— **Az istenek harcát,** és a görök istenek regényes történeteit kezdte a Világ Történelmének e heti füzet s azzal a görögök történetének ismerete az általános műveltséghez annyira hozzá tartozik, hogy annak ismerete nélkül az ember csak félember. Annak, aki a görögök s majd a rómaiak történetét kellemes, érdekes, könnyű előadásban akarja megismerni, különösen figyelmébe ajánljuk ezt a munkát. Címe: A Világ Történelmének kiadóhivatala, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

— **Megbűntetett kereskedők.** Az ugynevezett hólabda-rendszer miatt a fővárosi előljáróság annak idején egész csomó kereskedőt megbűntetett. Ez a rendszer abból állott, hogy egy 15 koronás értékű tárgyról eladtak egy szelvényt 3 koronáért, oly módon, hogy az illető, aki azt megvette, tartozott még 4 ilyen 3 koronás szelvényt eladni, s miután rendszerint nem sikerült ennek eladása, természetesen, hogy a 3 koronája ott vészett az illetőnek. És most egy vállalat egy 30 koronás tárgyat, mely 10 kötetből álló pompás diszkutési művet képez, mely egy egész kis házi könyvtárnak nevezhető, ingyen ad mindenkinek a „Magyar Keresk. Közlöny” Budapest, VII., Károly-körút 9. meglepő szép diszkutésben hírneves magyar íróktól, ha előfizeti „Tolnai Világ Lapja”-t 4 frt helyett félre 2 frt 48 kr.-ért. E 10 kötet mű után csupán a bekötési táblára való beillesztést számítja fel, ami kötetenkint 12 kr. vagyis a 10 kötetné 1 frt 20 kr. A vállalat kötelezőleg kijelenti, hogy aki megrendeli a „Tolnai Világ Lapját”-t, valamint a 10 kötet regényt, s az neki nem felel meg, minden levonás nélkül visszaadja a pénzt. Ezen igazán ritka alkalmat b. előfizetőinek szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Peronospora, oidium.** Az idei neves időjárás nem csupán a szőlő levelein elősködő peronosporát fejlesztette ki igen nagy mértékben, hanem a szőlő oidium (lisztharmat) betegségét is meghozta, mely betegség tudvalevőleg első sorban a szőlő bogyóit támadja meg. Figyelmzettük a szőlős gazdákat, hogy az oidium ellen külön kell védekezni és pedig oly módon, hogy a fűtőket vagy behintjük kénporral, vagy megpermetezzük kénmájoldattal. Mind két védekezési mód biztos eredménnyel jár; különbség mégis van, az nevezetesen, hogy a kénmájoldat sokkal gyorsabban letisztítja a bogyókról az oidiumot, olcsóbb és könnyebb vele a védekezés, mint a kénporral.

További előnye még, hogy a kénmájoldattal permetezett szőlő bora bűzös szagot nem kap és mert a közönséges peronospora-fecskendőkkel alkalmazható, külön gépek (fújtatók) beszerzését megtakaríthatjuk.

A kénmájól egy hold szőlőre körülbelül 3 kiló szükséges; kilonként 64 fillért, Kecskemétről, Máyerfi Zoltán permetező anyag gyárostól szerezhető be.

— **Katonák** nagy szomoruan vonulnak be nehéz szolgálatuk teljesítésére; helyiely-közzel keseregve panaszkodnak szokatlan helyzetüket, de végre is bele kell törődni a megváltozhatlanba. Az első pár hét keserűséggel van tele, de a fiatal, egészséges vér legyőzi azt csakhamar, bele nyugszik sorsába egészen az utolsó pár hétig, ekkor a türelmetlenség, a hazavágyás vesz erőt rajta, napokat számít már, hogy a fiatal humor milyen alakban szokott nyilvánulni nem érdeketelen az alábbi gyászjelentést közölni:

A losonci nemes Pokorny 25. gyalogezredben sok évi terhes szolgálattal megtört alulírottak tudtára adjuk minden jó barátának, barátónak, kedves rokonnak, testvér- és unokatestvérnek, szakácsnőnek, szobaleánynak, varróleánynak, a csuios kis bakfisoknak, gyászfátyolt levetett kis özvegyeknek, az elválni készülő és férjhez menni vágyóknak, minden hajadonnak és a legkedvesebb választótnak s az összes itt nem említettnek, hogy rég ohajtott felejtethetetlen **utolsó száz napunk** folyó év június hó 5-én éjjeli 12 órakor, sok kinos számlálás, gyakori erszényapadás és zsebsorvadás után, az Urban való bizalommal és az öreg bakák kegyelemldöfésével ellátva, a rég ohajtott jobbélre szenderült. Drága földi maradványai a Kántinban tőrtént beszentelés után még az nap a rekruták hangos jajgatásai és az összes öreg csontok örömrivalgásai mellett a kaszánya udvarán örök nyugalomra tételnek. Az engesztelő áldozat az elhunytért folyó hó 11-én délután a paraneskiadás után Losoncon, az örökké szilárdan álló „Zöldfa-vendéglő” tágas termében, bor, sör és szalámi fogyasztása mellett, nagy dárddal fog megtartatni. Tekintve az elhunyt gyászolónak fizetéseképtelenségét, a temetési költségeket a megjelenő urak és urhölgyek tartoznak fedezni, mivel az elhunyt utolsó ohaja csak díszes temetése volt.

Losonc, 1905. június hó 6-án.

Béke hamvaira! — A mélyen gyászoló és szabaddulást váró öreg bakák nevében:

Laktanyafogás Panna,
Leveskonzerv Kati,
anyósok.

Kurtavas Pál,
Magánfogás János,
Sötétaristom István.
Szigorítottfogás P.,
testvérek.

Zsoldfizetés Károly,
Menetpótdíj Imre,
sógorok.
Mákoscsusza Szuzsi,
Leszerelés Zsófi,
sógornők.

A „PESTI NAPLÓ” új karácsonyi ajándéka.

Modern Magyar Festőmű- vészek

a címe új kiadványunknak,
melyet 1905. évi karácsonyi ajándékkul szántunk
t. előfizetőinknek.

Ez új ajándékművünk, noha foly-
tatása és kiegészítő része lesz a „Magyar
Festőművészet Albumá”-nak, mégis mint
teljesen önálló mű gyönyörű foglalatja
lesz a modern magyar festőművészet re-
mekeinek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is
a magyar irodalmat és magyar művészetet
szolgálták, nagyszabású és nagyértékű
dizsművek százezernyi példányaival ter-
jesztve el a magyar költészet és festőmű-
vészet nagyjainak alkotásait. A remek-
művek e díszes sorozatát folytatja most
a „Pesti napló” új és minden eddigi aján-
dékát tulszárnyaló dizsművel: a **Modern
Magyar Festőművészek-kel.**

Ötven nagyszabású festményt szemeltünk
ki a modern magyar festők alkotásaiból,
nagyreszt mesteri kivitelű műlapokon és
gyönyörű, több színnyomású képekben.

Ezenkívül be fogjuk mutatni e műben
jelesebb festőink vonzóan megírt életrajzát. A
szöveget, amely a modern magyar festőművészet
történelmét fogja tárgyalni, elsőrendű esztétiku-
saink könnyed előadásában, színes képek és
rajzok fogják tarkítani. Albumunk külső formá-
jában is követni fogja eddigi törekvéseinket és
a magyar könyvkötőiparművészet újabb alkotása
lesz.

Ezt az új, páratlan díszű ajándékunkat
megkapja karácsonyra állandó előfizetőinkön
kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve
egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra
előfizet. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt
havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor. 1/2 évre
14 kor. 1/4 évre 7 kor. 1 óra 2 kor. 40 fillér.
— Mutatványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel: a „Pesti Napló” kiadóhivatala.

Műhle Vilmos

es. és kir. udvari szállító
Temesvár

Sürgőnyesim:

„Virágtelep Temesvár.”
Távbeszélő 10. zs.

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja:

A legszebb és legdivatosabb

Csokrok és Koszorukat

üde élő virágokból, a legjobb kivitelben.

Menyegzői és alkalmi csokrokat

ÜNNEPELYI ES GYÁSZKOSZORÚKAT

Sürgős megrendeléseket táviratilag kérem

A Monarchia legnagyobb virágzállítója.

2—3

Ház eladás.

Petrozsényben a vasuti-ut mellett a volt
Zlázki-féle ház több lakásból, udvar, melléképü-
letekből és egy nagy kerttel bíró telket örök
áron eladom.

Wagner Károly.

Kiadó lakás

Petrozsényben, a főutcán 1 butorozott szoba,
szoba és konyha azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet: Krausz Józseffel.

Eladó „Biliárd”

Egy jó karban levő carambol asztal,
1 dákó tartó, 1 parti elefánt rist. carambol-go-
lyó, 6 drb dákó és egy teljesen új kávéházi
pénztár jutányosan eladó.

Levelek és tudakozódások WAGNER szálló-
dába küldendők.

A vezetésem alatt álló körjegyzőséghez tar-
tozó községek az 1902—1904 évi zárszámadásaik
elkészítésére összesen 220 koronát szavaztak meg.

Ennélfogva felkérem azokat, kik a községi
számveteli teendőkhöz jártassággal bírnak, s ezen
számadások elkészítésére vállalkoznának, hogy alul-
írottán sürgősen jelenkezzenek.

A számadások felügyeletem alatt a petrillai
körjegyzői irodában lesznek készítendők.

Petrillán, 1905 június hó 22-én

Székely Jenő
h. körjegyző.

Hirdetmény.

A Kendeffy utcában 147 □ öles bentelek és
szilárd anyagból épült két lakásra rendezett ház
és udvar több mellék épülettel berendezett, kéz-
alul eladatik, bővebbet a tulajdonosnál.

Pagonya Károly
Kendeffy-ut.

3—3

Sárosy Viktor, Petrozsény.

Téssék választani!

Emez itt egy mosónő,
a ki természetesen a mosá-
sal járó munkálatokat csak
egymásután teljesíti, a ki
a mellett mindenkor magas ber-
igényel s azo-
kívül majdnem
kivétel nélkül
csodálataira méltó-
nagy „gőz-
fejleszt, azaz
nagy étvagy-
gyal bír.

Ez azonban egy
oly mosónő,
amely „gőzzel” mos
anélkül, hogy étvagy-
at gerjesztene s a
mellett a főzést, ful-
lezést, párolgást,
fertőtlenítést és mosást
egyidejűleg,
egint egyszerre s nem
egymásután végzi és
ami is:
mindezzel nem
követel soha
bort!

Tehát mit részesít előnyben?

A régi eljárást, mely idővesztéssel, hosszúsággal és költségvel jár, avagy az új kezelést, mely időben és költségben kb. 75%-ot megtakarít? Téssék próbálni! A John-féle „telített gőz” mosógép próbára is szállítatik. Kapható:

Sárosy Viktornál, Petrozsényben.

Szennyes ruhanemű

— A John-féle —
mosógép „teljes gőzzel”.

Időben és költségben az
eddigi kezeléssel szemben
kb. 75% megtakarítás.
Próbára is szállítatik.
Kapható:
Sárosy Viktornál.

Gőzmosóda a háznál!

